



# Referat af bestyrelsesmøde i Udvalget for Forsøgsdyr og Alternativer

Torsdag den 3. september 2020 kl. 10-15, mødelokale E041, Fødevarestyrelsen,  
Glostrup

Deltagere: Christine Nellemann, Adrian Smith (Skype), Peter Bollen, Erwin Roggen, Lisbeth E. Knudsen, Axel Kornerup Hansen, Jan Lund Ottesen, Peter Bie (observatør), Tom Bengtsen, Louise Holm Parby, Rasmus Normann Nielsen (ref.).

## 1. Velkomst og godkendelse af dagsorden

Sekretariat havde modtaget afbud fra Knud Ladegård Pedersen fra Miljøstyrelsen, som var inviteret til bestyrelsesmødet for at fortælle om arbejdet i PARERE, hvorfor dette punkt udgik fra dagsordenen.

Dagsorden blev godkendt.

## 2. Målskema 2020

Sekretariatet gennemgik målskemaet, som selvfølgelig er præget af årets corona-situation.

Det er besluttet, at den opgave i målskemaet, som har til formål at skabe overblik over antallet af kurser i forsøgsdyrskundskab i Danmark og deres indhold samt fremme regelefterlevelse og kvalitet, skal løses i Dyreforsøgstilsynet. Opgaven er allerede i gang, og tilsynet overtager ansvaret for den og arbejder videre med den efter 1. oktober. Bestyrelsen orienteres løbende om dette arbejde.

Udvalget for Forsøgsdyr og Alternativer er blevet påvirket af corona-situationen, idet dyrevelfærdsorganernes årsmøde blev aflyst.

## 3. Nationale og internationale møder og kontakter

Sekretariatet listede fremtidige møder op. Det er endnu uklart, hvorvidt alle de listede



arrangementer vil blive afholdt.

a) **3R Symposium – Alternatives to CO<sub>2</sub>, 24. September i Bern**

Det ser ud til, at arrangementet afholdes:

[file:///C:/Users/B027585/Downloads/3R\\_Symposium -  
Alternatives to CO2 - May 28 2020 - Call for abstracts.pdf](file:///C:/Users/B027585/Downloads/3R_Symposium_-_Alternatives_to_CO2_-_May_28_2020_-_Call_for_abstracts.pdf)

b) **Webinar arrangeret mellem NC3Rs og andre 3R-centre inkl. det danske, 22.-24. september (Pan-European 3Rs webinar series)**

Sekretariatet kunne fortælle, at sekretariatet – i samarbejde med en række andre europæiske 3R-centre – havde planlagt dette arrangement (program: <https://nc3rs.org.uk/events/3rs-across-europe-webinar-series>). Sekretariatet kunne oplyse, at Jorid B. Sørli (Det Nationale Forskningscenter for Arbejdsmiljø) og Eva Bay Wedeby (DTU) er de modtagere af støtte fra Danmarks 3R-Center, som skal præsentere deres forskning på webinarret.

c) **The European Partnership for Alternative Approaches to Animal Testing, EPAA Annual Conference, 10. november i Bruxelles**

Arrangementet afholdes som et online-event grundet corona-situationen. Adrian Smith deltager som oplægsholder med oplægget *National 3R centers perspective*.

Registrering: [https://ec.europa.eu/growth/content/epaa-15th-anniversary-annual-conference-2020-european\\_en](https://ec.europa.eu/growth/content/epaa-15th-anniversary-annual-conference-2020-european_en)

d) **Workshop: State-of-the-art in vitro methods in practice, 26. november i Lund**

Det er endnu uklart, hvorvidt arrangementet afholdes, men idet Danmarks 3R-Center er programsat – formentlig ved Tom Bengtsen - til at fortælle om centerets arbejde, deltager sekretariatet i givet fald i arrangementet.

e) **Miniseminar om antistofproduktion, 26. november på Frederiksberg**

Bestyrelsen påpegede vigtigheden af at afholde arrangementet, selvom



corona-situationen skulle umuliggøre et fysisk møde. Det blev foreslået, at man kan benytte Zoom i kombination med et fysiske præsentationer og paneldebat for et maksimalt tilladt antal fremmødte personer. Sekretariatet undersøger mulighederne med relevante interessenter.

**f) Commission Scientific Conference “Towards replacement of animals for scientific purposes”, 10.-11. December i Bruxelles**

Erwin Roggen kunne fortælle, at han deltager i en paneldebat på mødet, hvorfor han selvfølgelig deltager. Det skal besluttes, om andre fra bestyrelsen eller sekretariatet skal deltage.

**g) National Committee-møde, december i Berlin**

Det er endnu uvist, hvorvidt mødet bliver afholdt. Sekretariatet overvåger situationen.

#### **4. Sekretariatet orienterer**

Tom Bengtsen orienterede om, at den planlagte barselsvikar for Birgitte Vindahl Ibenforth har fundet arbejdet andet sted, hvorfor vi skal finde en ny barselsvikar. Bestyrelsen hører nærmere, når denne er fundet.

Tom orienterede også om, at det grundet corona-situationen kun er halvdelen af medarbejderne i Fødevarestyrelsen, som det er tilladt at møde ind fysisk, hvorfor flere medarbejdere end normalt arbejder hjemmefra. Det gælder selvfølgelig også for sekretariatets medarbejdere, hvilket dog ikke har givet anledning til nævneværdige udfordringer.

Sekretariatet kunne også oplyse, at repræsentanter fra det nederlandske nationale udvalg (Wim de Leew and Reineke Hameleers) vil deltage virtuel på næste bestyrelsesmøde (20. oktober), hvor eventuelle samarbejds muligheder - det danske og nederlandske udvalg imellem - er på dagsordenen.

Tom Bengtsen gav en kort introduktion til arbejdet med at justere reglerne vedr. dyreforsøg, så de danske regler lever op til EU's krav, samt en status for arbejdet pt. Et udkast til en ændret bekendtgørelse er sendt i høring.

Jan Lund Ottesen påpegede, at der var nogle uklarheder i høringsbrevet, herunder



beskrivelsen af kravet om en kommende "Animal Welfare Officer", hvilket han ønsker opmærksomhed på i høringssvaret.

## 5. Status på projekt "Brug af dyr i undervisning" fra arbejdsgruppen

Arbejdsgruppen har til formål at undersøge mulighederne for, at de, som anvender forsøgsdyr i forbindelse med undervisning, i højere grad, end det er tilfældet i dag, fremover kan erstatte nogle af dyrene med alternativer.

Lisbeth E. Knudsen gennemgik arbejdsgruppens indledende arbejde, som har taget sit udgangspunkt i modtagne besvarelser af et spørgeskema udsendt til personer med tilladelse til at anvende dyr i undervisning. Herefter diskuterede bestyrelsen arbejdsgruppens arbejde fremadrettet og tilsluttede sig det af arbejdsgruppen foreslåede videre arbejde.

- Det præciseres, hvem der har ansvar for compliance med de 3R
- Det defineres mere specifikt, hvad der menes med "Undervisning".
- Fokus er på brug af dyr til undervisning i forbindelse med uddannelse.
- Det kortlægges, om undervisningstilladelser er centrale eller decentrale
- Der udarbejdes et katalog med gode eksempler med inspiration fra EU mm.
- Bestyrelsen vedtager et statement, som tidligere gjort i forhold til 'Replacement'

Det blev besluttet at følge arbejdsgruppens anbefaling om at fokusere på "decideret undervisning" eksempelvis i forbindelse med en uddannelse og undervisning i forbindelse med kursus, men ikke inkludere tilladelser i forbindelse med ønsket om at lære en ny teknik. Initialt startes med SDU og AU i de decentrale kortlægninger af tilladelser og aktiviteter

Det besluttedes, at sekretariatet selvfølgelig kan bistå arbejdsgruppen i det videre arbejde.

## 6. Status på UFA-hjemmeside og materiale til dyreteknisk personale

Sekretariatet kunne fortælle, at udvalgets nye hjemmeside efter planen åbner medio september, hvilket længe har været et ønske for sekretariatet, idet denne vil både lette sekretariatets formidlingsarbejde og effektivisere selvsamme (udvalgets hjemmeside får adressen natud.dk).

Sekretariatet kunne fortælle, at hjemmesiden i høj grad målrettes dyrepassere, der arbejder med forsøgsdyr – i modsætning til 3R-centerets hjemmeside, som hovedsagelig retter sig mod forskeres behov for viden om 3R. Dyrepasserne har en stor rolle at spille i arbejdet på hele tiden at



forbedre forsøgsdyrsvelfærden, hvorfor det er vigtigt for Danmarks 3R-Center og Udvalget for Forsøgsdyr og Alternativer at udbrede forsøgsdyroptimerende materiale til disse.

I den forbindelse kunne sekretariatet fortælle, at de planlægger at holde et par møder med nogle af disse dyrepassere for at opnå viden om, hvordan hjemmesiden bedst muligt kan målrettes? målgruppen. Bestyrelsen efterlyste en projektbeskrivelse heraf, så den kan opnå overblik over det ressourcemæssige forbrug (økonomi/arbejdstid) relateret til arbejdsopgaven.

Danmarks 3R-Center/Udvalget for Forsøgsdyr og Alternativer har tidligere drøftet muligheden for i samarbejde med Den Danske Dyrlægeforening (DDD) at opdatere DDD's laboratoriehåndbog. Denne plan sættes – i hvert fald for en periode – i bero. Når sekretariatet har afholdt ovennævnte møder med dyrepasserne, vil det undersøges, hvorvidt centeret skal involvere sig i arbejdet på at få opdateret laboratoriehåndbogen.

## 7. Evt.

Tom Bengtsen kunne fortælle, at Dyreforsøgstilsynet i foråret var blevet kontaktet af en repræsentant fra ETPLAS (Education & Training Platform for Laboratory Animal Science), som spurgte til, hvorvidt tilsynet havde mulighed for at støtte noget af ETPLAS arbejde. Bengtsen oplyste, at Dyreforsøgstilsynet ikke har budget til direkte økonomisk støtte til ETPLAS. Der var enighed i bestyrelsen om, at ETPLAS's aktiviteter ikke var relevante for Danmarks 3R-Center at støtte.

Adrian Smith kunne i øvrigt fortælle, at ETPLAS's hjemmeside var under ombygning, hvorfor han foreslog, at vi spurgte ind til planerne herfor. Sekretariatet vil gerne stille sig til rådighed for en sådan henvendelse.

Rasmus Normann Nielsen kunne fortælle, at han havde været i Rigsarkivet for at kigge på materiale vedr. forsøgsdyrsbrug i halvtredsernes- og tressernes Danmark, idet han vil undersøge muligheden for at skildre landets aktuelle forsøgsdyrsforhold ved en sammenligning med tidligere eksisterende forhold, hvorved de seneste års mange forsøgsdyrsforbedringer tydeliggøres. Rasmus vil fortælle mere herom på et kommende bestyrelsesmøde.

Sekretariatet kunne desuden fortælle, at Danmarks Radio er ved at tilrettelægge et program om dyreforsøg/forsøgsdyr i regi af programmet "Indefra" med Anders Agger. Sekretariatet har forsøgt at være DR behjælpelige hermed, idet det bestemt er i Danmarks



3R-Centers interesse, at befolkningen fra seriøs side formidles viden om emnet.  
Programmet vil formentlig blive sendt medio 2021.